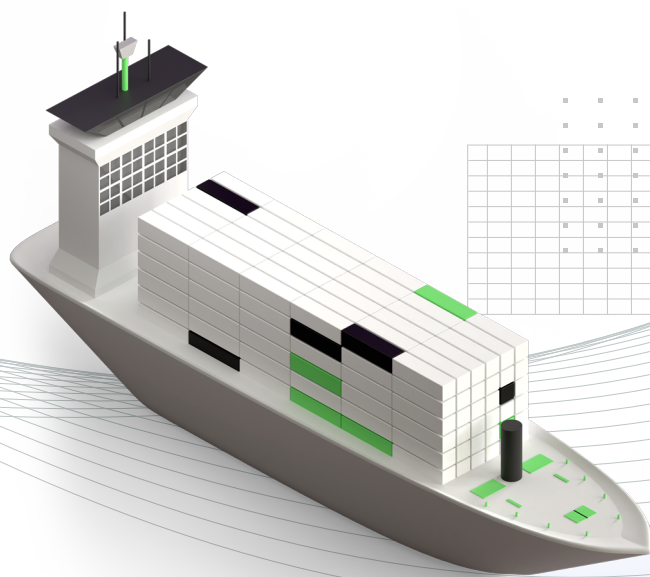

ПОСІБНИК

З НАБУТТЯ ПРЕФЕРЕНЦІЙНОГО
ПОХОДЖЕННЯ: ОСОБЛИВОСТІ
ДЛЯ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО
БІЗНЕСУ В ГРУЗІЇ, МОЛДОВІ
ТА УКРАЇНІ

2025

ЗМІСТ ПОСІБНИКА:

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ПРЕФЕРЕНЦІЙНЕ ПОХОДЖЕННЯ: ЩО ЦЕ?	6
1.1. Походження товарів	6
1.2. Правила набуття преференційного походження: Конвенція ПЄМ	7
1.3. Хронологія змін до Конвенції ПЄМ	7
Додаток. Угоди про вільну торгівлю Грузії, Молдови та України, в яких правила походження базуються на Конвенції ПЄМ	9
РОЗДІЛ 2. ПРАВИЛА НАБУТТЯ ПОХОДЖЕННЯ НА ОСНОВІ КОНВЕНЦІЇ ПЄМ	10
2.1. Повністю отримані товари	10
2.2. Достатньо перероблені товари	10
2.2.1. Як читати специфічні правила переробки?	11
2.2.2. Чи можна відхилитися від правила достатньої переробки?	14
2.3. Кумуляція походження	16
2.3.1. Вплив виробничих операцій на застосування кумуляції	18
2.3.2. Особливості застосування кумуляції зі Сполученим Королівством	19
Додаток 1. Чек-лист вибору правила походження	20
Додаток 2. Матриця діагональної кумуляції для Грузії, Молдови та України	21
РОЗДІЛ 3: ПІДТВЕРДЖЕННЯ ПОХОДЖЕННЯ ТОВАРІВ	22
3.1. Сертифікат з перевезення товарів EUR.1	22
3.1.1. Порядок отримання сертифікату EUR.1	23
3.1.2. Ретроспективний сертифікат EUR.1	23
3.1.3. Дублікат сертифікату EUR.1	24
3.1.4. Перспективи видачі електронних сертифікатів EUR.1	24
3.2. Декларація про походження	25
3.2.1. Ретроспективна декларація про походження	25
3.3. Статус схваленого експортера	25
3.3.1. Як отримати статус схваленого експортера?	26
3.4. Підсумок	26
Додаток 1. Форма сертифікату EUR.1 та пояснення щодо заповнення	27
Додаток 2. Текст декларації про походження грузинською, румунською та українською мовами	29
РОЗДІЛ 4: ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ПРЕФЕРЕНЦІЙНОЇ ТОРГІВЛІ	30
4.1. Access2Markets та ROSA	30
4.1.1. Як користуватись Access2Markets?	30
4.1.2. ROSA: самооцінка відповідності правилам походження	32
4.2. Market Access Map та Rules of Origin Facilitator	35
4.2.1. Market Access Map (MacMap)	35
4.2.2. Як користуватися Market Access Map?	36
4.2.3 Rules of Origin Facilitator	38
4.2.4. Як користуватися Rules of Origin Facilitator?	38
4.3. Підсумок	40
Корисні ресурси та посилання	42

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

EUR.1 – Сертифікат з перевезення товарів EUR.1

GIZ (Die Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH) – Німецьке Товариство Міжнародного Співробітництва

BMZ (Das Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung) – Федеральне міністерство економічного співробітництва та розвитку Німеччини

ITC (International Trade Centre) – Міжнародний торговельний центр

MacMap – Market Access Map

ROSA – Rules of Origin Self-Assessment tool

УВТ / Угода – Угода про вільну торгівлю

Конвенція ПЄМ/Конвенція – Регіональна Конвенція про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження

МСБ – малий та середній бізнес

Зона ПЄМ – географічна зона в європейському та середземноморському регіоні, що охоплює країни-учасниці Конвенції ПЄМ, між якими застосовуються уніфіковані правила походження

ГС – Гармонізована система опису та кодування товарів

ЄС – Європейський Союз

СОТ – Світова організація торгівлі

Сполучене Королівство – Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

ЄАВТ – Європейська асоціація вільної торгівлі (Ісландія, Норвегія, Швейцарія, Ліхтенштейн)

ВСТУП

Угоди про вільну торгівлю — це можливість для бізнесу отримати доступ до іноземних ринків через зниження або скасування мит. Для Грузії, Республіки Молдови (далі — «Молдова») та України такі угоди — це ще й важливий інструмент економічної інтеграції з Європейським Союзом.

Просто торгувати з державою, з якою є така угода — недостатньо. Для застосування знижених ставок мит товар має отримати «преференційне походження». Кожна угода містить певний набір правил стосовно того, як отримати походження та якими документами його підтвердити.

У значній частині УВТ України, Молдови та Грузії правила походження базуються на уніфікованому збірнику — Конвенції про Пан-Євро-Середземноморські правила походження.

Окрім того, Грузія, Молдова та Україна отримали статус кандидатів на вступ до ЄС. Після потенційного вступу всі двосторонні угоди ЄС із третіми країнами, велика частина яких базується на Конвенції ПЄМ (до прикладу, угоди з Алжиром, Єгиптом та Марокко тощо), будуть поширюватися й на нових членів. Тому для торгівлі зі зниженими митами зараз, і особливо після набуття членства в ЄС, малому та середньому бізнесу (МСБ) важливо розуміти, як на практиці працює Конвенція ПЄМ. Саме тому ми віримо, що цей посібник може бути корисним для МСБ.

Водночас, хоча й уніфікація правил покликана спростити вільну торгівлю, останні декілька років через оновлення регулювання ситуація є заплутаною для МСБ: з певними країнами досі застосовується первинна редакція Конвенції, прийнята ще у 2012 році; з'явилися як альтернативні правила, які згодом перетворились в оновлену редакцію, так і перехідний період, який дозволяє застосовувати два набори правил одночасно.

Враховуючи збільшення кількості УВТ, а також наявність різних наборів правил, що можуть діяти одночасно, залежно від конкретної угоди та країни-партнера, навігація в системі правил походження стає дедалі складнішою. Тому мета цього посібника — допомогти МСБ розібратися в цих правилах та ефективно використовувати можливості преференційної торгівлі на практиці.

У цьому можуть допомогти спеціалізовані електронні інструменти. За допомогою них можна легко зрозуміти, чи укладена між країнами УВТ, який набір правил застосовується, які конкретні правила походження діють для вашого товару тощо. Тому в цьому посібнику ми зосередимось не лише на розумінні правил, а й на електронних інструментах, які спрощують їхнє застосування для МСБ.

Хоча посібник охоплює загальні принципи правил походження для багатьох торговельних партнерів, більшість прикладів стосуватиметься торгівлі з ЄС, оскільки це один із найбільших ринків експорту всіх трьох країн. Так, для Грузії загальний обсяг торгівлі з ЄС у 2024 році склав 5 млрд євро (зростання експорту +20,1% порівняно з 2023 роком), для Молдови — 7,6 млрд євро, для України — 67,2 млрд євро (більш ніж подвоївся з 2016 року).

Також, у першу чергу, ми зосередимось на оновленій редакції Конвенції ПЄМ, оскільки саме вона застосовуватиметься до більшості угод вже з початку 2026 року. Детальнішу інформацію про застосування попередньої редакції Конвенції Ви також можете знайти в Посібнику з набуття товарами преференційного походження в Україні¹.

1 [Посібник з набуття товарами преференційного походження в Україні](#)

Матеріал — розроблений Олегом Кириєвським, керуючим партнером юридичної компанії First Chair Legal і викладачем Українського Католицького університету, та Оленою Панахид, юристкою юридичної компанії First Chair Legal, за фінансової підтримки Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ) в межах проєкту EasTnT — «Зміцнення сталих і цифрових торговельних шляхів і логістичних концепцій між країнами Східного партнерства та ЄС», що реалізується Німецьким Товариством Міжнародного Співробітництва (GIZ) ГмбХ.

Погляди та думки авторів у цьому посібнику не обов'язково відображають позицію Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ) та/або Німецького Товариства Міжнародного Співробітництва (GIZ) ГмбХ.

Інформація, що включена до Посібника, є актуальною станом на 1 листопада 2025 року та може втратити актуальність із часом.

Цей Посібник не є юридичною консультацією чи порадою в певній конкретній ситуації. Інформація наведена виключно в цілях загального інформування.

Цифрові інструменти, описані в розділі 4, регулярно оновлюються їхніми розробниками відповідно до змін у міжнародних угодах та правилах походження. Ми не несемо відповідальності за своєчасність оновлення інформації в цих інструментах.

РОЗДІЛ 1. ПРЕФЕРЕНЦІЙНЕ ПОХОДЖЕННЯ: ЩО ЦЕ?

1.1. Походження товарів

Походження є «економічною національністю» товару, яка визначає порядок виконання митних формальностей та застосування тих чи інших тарифних або нетарифних заходів.

Розрізняють «непреференційне» та «преференційне» походження.

Непреференційне походження – важливе для статистики, застосування заходів торговельного захисту (наприклад, спеціальних та антидемпінгових мит тощо), маркування товарів тощо. Цей тип походження застосовується в торгівлі товарами між країнами, які не мають укладених УВТ між собою.

Преференційне ж походження є підставою застосування преференційних (знижених або нульових) ставок мита між країнами, які уклали УВТ.

Приклад: Ставка ввізного мита для виноградних вин² у Європейському Союзі – 32 EUR/100 л, водночас УВТ ЄС з Грузією, Молдовою та Україною дозволяють імпортувати вино з цих країн у ЄС без сплати мита³.

Навіть у разі, якщо загальна ставка ввізного мита становить 0%, преференційне походження товарів може бути корисним для подальшої переробки та (або) перепродажу в інші країни, з якими преференційна ставка мита може бути нижчою у порівнянні із загальною.

Приклад: Ставка ввізного мита для свіжого тунця⁴ в Україні становить 0%, незалежно від походження. Українське підприємство переробляє його на консерви⁵ для експорту до ЄС. При експорті консервів до ЄС повна ставка мита становить 24%, а преференційна – 0%.

У разі, якщо свіжий тунець імпортувався в Україну із підтвердженим преференційним походженням (наприклад, із Норвегії) – консерви можуть набути українське преференційне походження із застосуванням кумуляції (детально про кумуляцію в підрозділі 2.3 цього Посібника) та експортуватись в ЄС за преференційною ставкою ввізного мита.

Щоб скористатися найбільш вигідними умовами торгівлі, недостатньо просто торгувати з країною, із якою укладена УВТ: товар повинен набути «преференційне походження». Для цього потрібно виконати певні правила щодо виробництва чи переробки товару, які закріплені в такій угоді.

2 Товарна позиція згідно з ГС: 2204

3 На зазначений товар преференційні ставки ввізного мита (згідно УВТ з ЄС) для кожної з країн становлять 0%

4 Товарна позиція згідно з ГС: 0303

5 Товарна позиція згідно з ГС: 1604

1.2. Правила набуття преференційного походження: Конвенція ПЄМ

Уявіть ситуацію: країна укладає УВТ з десятками інших країн і в кожній угоді прописує окремі правила походження товарів. Компаніям, які торгують одночасно з кількома країнами, розбиратися в різних наборах правил, що часто суперечать один одному – значні витрати часу, коштів та ризики помилок.

Саме тому на початку 2000-х років країни Європи та Середземномор'я вирішили створити уніфікований збірник правил для всіх своїх торговельних угод. Так з'явилася ідея Регіональної Конвенції про пан-євро-середземноморські правила походження, яка була реалізована у 2012 році.⁶

Основна мета Конвенції ПЄМ – спростити торгівлю. Замість того, щоб кожного разу погоджувати правила походження при укладенні нової УВТ, країни⁷ просто посилаються на готовий набір правил з Конвенції.

Приклад: І Україна, і Грузія є сторонами Конвенції ПЄМ. В УВТ дві країни погодили: «для визначення походження товарів, сторони будуть керуватися Положеннями Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження»⁸ замість розробки індивідуального набору правил.

Грузія, Молдова, Україна та ще 22 торговельні партнери підписали Конвенцію ПЄМ і посилаються на неї в значній частині своїх двосторонніх УВТ.

Ви можете знайти схематичний огляд⁹ двосторонніх угод Грузії, Молдови та України, які посилаються на правила Конвенції ПЄМ, у Додатку до цього розділу.

1.3. Хронологія змін до Конвенції ПЄМ

Хоча Конвенція ПЄМ призначена для уніфікації правил набуття походження, проте міжнародна торгівля є досить динамічною. Тому з часом виникла потреба оновити ці правила з врахуванням змін в економіці та потреб бізнесу. З моменту прийняття, «первинна» редакція Конвенції пройшла декілька етапів трансформації.

(1) «Первинна» редакція Конвенції

«Первинна» редакція Конвенції підписана 22-ма країнами в 2012 році. Дещо пізніше до неї доєдналися Молдова (в 2015), Грузія (в 2017) та Україна (в 2018).

(2) «Альтернативні» правила походження

Із часом деякі положення Конвенції ПЄМ перестали відповідати фактичній ситуації (наприклад, через зростання цін на агропродукцію неможливо було виконати правила, які базуються на відсотку ціни сировини тощо). Із метою спрощення правил та покращення умов торгівлі Сторони Конвенції обговорювали можливість її оновлення.

⁶ Інформацію взято з [офіційного веб-сайту Єврокомісії](#)

⁷ Під країнами розуміються сторони-учасниці Конвенції ПЄМ – [повний перелік учасників](#)

⁸ [Протокол між Урядом України та Урядом Грузії про внесення змін до Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Грузія про вільну торгівлю від 9 січня 1995 року, підписаний 21.05.2019](#)

⁹ Огляд угод є актуальним станом на дату розробки цього Посібника, тому для додаткової перевірки рекомендуємо скористатись цифровими інструментами з розділу 4

Умовою переходу на змінені правила було їх одностороннє схвалення всіма Сторонами Конвенції. Після тривалих переговорів Сторони все ж не змогли дійти згоди щодо одночасного оновлення Конвенції, що призвело до прийняття тимчасового рішення у 2021 році: поки тривають переговори, за згодою сторін у двосторонній торгівлі оновлені правила можуть застосовуватись паралельно з «первинною» редакцією Конвенції – вони отримали назву «**Альтернативні**». Для прикладу, Україна та Молдова узгодили застосування альтернативних правил у 2023 році¹⁰.

(3) Оновлена редакція Конвенції

Наприкінці 2023 року всі сторони Конвенції, врешті, погодились цілком оновити Конвенцію і почати застосовувати її з 1 січня 2025 р.¹¹ Таким чином, первинна редакція Конвенції була змінена і отримала назву «**Переглянута Конвенція Пан-Євро-Мед**».

Частина двосторонніх УВТ досі передбачає застосування «первинної» Конвенції, деякі – оновленої, інші – одночасне застосування обох редакцій. Це зумовлено тим, що деякі угоди містять т.зв. «динамічне посилання на Конвенцію», і як тільки Конвенція ПЄМ змінилась – між сторонами автоматично почали застосовуватись оновлені правила (наприклад, між Україною та Молдовою, між Грузією та країнами ЄАВТ тощо). На противагу цьому, деякі угоди є «нединамічними», і для застосування оновленої Конвенції потрібно внести зміни в саму угоду (наприклад, між Україною та Грузією).

Одночасне застосування обох редакцій Конвенції дозволяється лише протягом 2025 року, який є «перехідним» між «первинною» та оновленою Конвенціями. З огляду на те, що «перехідний період» скоро завершиться, ми не концентруватимемось на особливостях його застосування в цьому посібнику.

Про те, як до кінця року працювати з двома наборами правил, можна ознайомитись у Посібнику Єврокомісії «Перехідні положення щодо застосування Регіональної Конвенції про пан-євро-середземноморські правила походження з 1 січня 2025 року до 31 грудня 2025 року»¹².

10 Протокол між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Молдова про внесення змін до Угоди про вільну торгівлю між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Молдова від 13 листопада 2003 року, підписаний 28.08.2021 р. ([версія англійською мовою](#))

11 [Рішення №1/2023 Спільного Комітету ПЄМ про зміну редакції Конвенції ПЄМ](#)

12 [Посібник Єврокомісії щодо особливостей застосування перехідного періоду](#)

Додаток. Угоди про вільну торгівлю Грузії, Молдови та України, в яких правила походження базуються на Конвенції ПЄМ

	Україна	Молдова	Грузія
Україна		+	+
Молдова	+		-
Грузія	+	-	
ЄС	+	+	+
ЄАВТ (Швейцарія, Норвегія, Ісландія, Ліхтенштейн)	+	+	+
Туреччина	- ^[1]	+	+
Чорногорія	- ^[2]	+	-
Албанія	-	+	-
Ізраїль	+	-	-
Північна Македонія	+	+	-
Боснія і Герцеговина	-	+	-
Сербія	-	+	-
Косово	-	+	-
Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії	+ ^[3]	+ ^[3]	+ ^[3]

[1] УВТ між Україною та Туреччиною підписана ще у 2022 р., але не ратифікована зі сторони України. Угода передбачатиме набуття походження на основі Конвенції ПЄМ.

[2] Правила набуття походження в УВТ між Україною та Чорногорією побудовані за принципом Конвенції ПЄМ, але правила достатньої переробки відрізняються (детально про правила достатньої переробки – в розділі 2 цього Посібника).

[3] Сполучене Королівство не є стороною Конвенції ПЄМ, але у двосторонніх угодах з усіма трьома країнами (Україна, Молдова, Грузія) Сполучене Королівство погодило набуття походження на основі Конвенції ПЄМ (детально про особливості УВТ зі Сполученим Королівством – в підрозділі 2.3.2 цього Посібника).

РОЗДІЛ 2. ПРАВИЛА НАБУТТЯ ПОХОДЖЕННЯ НА ОСНОВІ КОНВЕНЦІЇ ПЄМ

Для набуття преференційного походження на товари необхідно виконати певні правила. Конвенція розділяє два основні види правил, застосування яких залежить від походження сировини: (1) повністю отримані товари на території країни (без будь-яких імпортованих матеріалів) та (2) достатня переробка (у разі використання сировини без походження).

Поряд із цим, у Конвенції існують механізми, які спрощують виконання правил – такими є «правило толерантності», яке допускає часткове відхилення від правила достатньої переробки та «кумуляція», яка дозволяє використовувати матеріали інших країн так, ніби вони походять із країни, де виробляється готовий продукт.

У цьому розділі ми сконцентруємося на тому, як працюють правила набуття походження та в яких випадках можна використовувати згадані додаткові механізми. За підсумком розділу, ви зможете перевірити правило набуття походження для вашого товару із використанням «Чек-листа вибору правила походження», який міститься в Додатку 1 до цього Розділу.

2.1. Повністю отримані товари¹³

Це правило стосується товарів, які були повністю отримані, видобуті або вироблені в одній країні без використання будь-яких імпортованих матеріалів. Таке визначення походження є найпростішим, оскільки застосовується до випадків, коли у виробництві задіяна лише одна країна. Воно переважно стосується природних ресурсів та продукції первинної переробки.

Повністю отриманими, зокрема, можуть вважатися:

- продукція добувної промисловості (наприклад, руди металів, видобуті в Грузії);
- сільськогосподарська продукція (наприклад, пшениця, вирощена в Україні);
- продукція тваринництва та рибальства (наприклад, молочні продукти, виготовлені з молока тварин на території Молдови);
- відходи та брухт із виробничих операцій (наприклад, тирса, що утворилася в результаті переробки деревини на українському підприємстві).

Окрім цього, якщо товар виготовлено з інших повністю отриманих матеріалів тієї ж країни, він також вважається повністю отриманим (до прикладу, сік з місцевих фруктів).

2.2. Достатньо перероблені товари

Із розвитком міжнародної торгівлі багато товарів виробляється з використанням матеріалів із різних країн. Доволі часто матеріали імпортуються з країн, які не є партнерами за УВТ, або не мають підтвердженого преференційного походження (далі – «матеріали без походження»)¹⁴. Саме для таких ситуацій існує правило достатньої переробки.

Для набуття преференційного походження із застосуванням правила достатньої переробки потрібно одночасно виконати дві умови:

- (1) перевищення мінімальних операцій та
- (2) виконання специфічного правила достатньої переробки.

¹³ Вичерпний перелік товарів, які можуть вважатись «повністю отриманими» міститься в ст. 3 Доповнення I до оновленої Конвенції ПЄМ

¹⁴ Матеріалами без походження для цілей цього посібника вважаються:

- матеріали, які не відповідають правилу «повністю отримані» або правилу достатньої переробки;
- походженням з країни, з якою не застосовується кумуляція (детально про кумуляцію – в підрозділі 2.3 цього посібника)

Розглянемо їх детальніше:

(1) Перевищення мінімальних операцій

Конвенція містить перелік операцій¹⁵, які не надають товарам преференційного походження, навіть якщо умова (2) виконується. Вважається, що ці операції не надають достатнього для отримання преференційного статусу рівня обробки («недостатні операції»).

Для прикладу, такими «недостатніми операціями» є:

- маркування, наклеювання етикеток,
- просте¹⁶ фарбування,
- просте розрізання
- просте змішування товарів тощо.

Немає значення, скільки недостатніх операцій виконано (одна чи декілька) – навіть в комплексі вони вважатимуться «недостатніми».

Приклад: Просте пакування кави в пачки не є достатньою переробкою і товар не набуває преференційного походження. Потрібна більш істотна обробка (наприклад, перемелювання кавових зерен).

(2) Виконання специфічного правила переробки

Навіть якщо ваші операції перевищують мінімальні, цього ще недостатньо для набуття преференційного походження. Кожен готовий товар повинен відповідати своєму специфічному правилу переробки, яке детально прописане в додатках до Конвенції.

Специфічні правила переробки є індивідуальними для кожної групи товарів згідно з Гармонізованою системою¹⁷ (далі – «ГС»). До прикладу, правила переробки соків¹⁸ будуть суттєво відрізнятися від правил переробки одягу¹⁹ або меблів²⁰. Тому першочергово потрібно визначити код вашого товару за ГС²¹, а вже потім – шукати відповідне специфічне правило в додатку до Конвенції.

2.2.1. Як читати специфічні правила переробки?

Специфічні правила переробки можуть вимагати, наприклад, зміни товарної позиції (тобто коду товару згідно з ГС), виконання конкретних технологічних операцій або встановлювати ліміт вартості або ваги певних матеріалів в готовому товарі чи змішувати кілька видів вимог тощо – тому важливо правильно їх застосовувати.

¹⁵ Перелік мінімальних операцій міститься в статті 6 Доповнення I до оновленої Конвенції ПЄМ

¹⁶ [Посібник Європейської комісії з преференційної торгівлі](#) визначає просту операцію як «дії, які не потребують ні спеціальних навичок, ні машин, апаратів чи обладнання, спеціально виготовленого або встановленого для здійснення діяльності». Наприклад, розрізання тканини ножицями може вважатись простим, а розрізання лазером – вже ні, тому рекомендується в кожному випадку перевіряти, чи виходять ваші операції за межі мінімальних

¹⁷ Гармонізована система опису та кодування товарів («ГС») – це міжнародна система класифікації товарів, за якою кожен товар отримує свій унікальний код, який застосовується для митних цілей

¹⁸ Група 20 згідно з ГС

¹⁹ Групи 61-62 згідно з ГС

²⁰ Група 94 згідно з ГС

²¹ Для попереднього визначення коду для товару ви можете скористатись цифровими інструментами – детальніше про це в Розділі 4 цього Посібника

Правила переробки можна поділити на три умовні типи:

- (а) зміна тарифної класифікації;
- (б) обмеження відсоткового вмісту сировини;
- (в) специфічний виробничий процес.

Часто правила можуть також комбінуватися, тобто бути поєднанням декількох типів або застосовуватись альтернативно – коли експортеру надається можливість обрати одне з декількох правил.

Розглянемо умовні типи специфічних правил переробки детальніше:

(а) Правило зміни тарифної класифікації

Це правило дозволяє визначити походження на основі того, наскільки змінилася класифікація товару в результаті переробки – чи отримав готовий продукт інший код за ГС²² порівняно з кодом ГС використаних матеріалів без походження.

Як матеріали, так і готовий товар класифікуються за кодом ГС. Якщо код ГС готового товару відрізняється від кодів використаних матеріалів без походження на певному рівні (група, товарна позиція, товарна підпозиція) – вважається, що відбулася достатня переробка.

Нижче ви можете побачити структуру правила зміни тарифної класифікації на прикладі:

Код ГС	Опис товару	Операції з обробки або переробки матеріалів, що не мають походження, для надання статусу товару, що має походження
1511	Олія пальмова та її фракції, рафіновані або нерафіновані, але без зміни їх хімічного складу	Виробництво з матеріалів будь-якої товарної підпозиції, окрім матеріалів даного товару

Приклад: Грузинське підприємство імпортує з Індонезії сиру (нерафіновану) пальмову олію²³ і проводить її рафінацію на власних виробничих потужностях. Після переробки компанія експортує готову рафіновану пальмову олію²⁴ до Європейського Союзу.

Між Грузією та Індонезією відсутня УВТ, а, отже, сира олія не має преференційного походження – тому для набуття походження підприємство повинно виконати специфічне правило достатньої переробки.

Специфічне правило для товарної позиції 1511 (пальмова олія): «Виробництво з матеріалів будь-якої товарної підпозиції, окрім матеріалів даного товару». Це означає, що в процесі виробництва не можна використовувати матеріали без походження тієї самої товарної підпозиції (на рівні шести цифр коду ГС), що й готовий продукт.

У нашому випадку сира олія з Індонезії класифікується під кодом 1511 10, а готова рафінована олія – під кодом 1511 90. Оскільки коди на рівні товарної підпозиції відрізняються, правило виконується, і рафінована пальмова олія набуває грузинського преференційного походження для експорту до ЄС. При цьому, операції повинні бути достатніми – див. підрозділ 2.1.

²² Залежно від конкретного правила, зміна може вимагатися на рівні групи (перші дві цифри коду ГС), товарної позиції (перші чотири цифри коду ГС) або товарної підпозиції (перші шість цифр коду ГС)

²³ Товарна підпозиція згідно з ГС: 1511 10

²⁴ Товарна підпозиція згідно з ГС: 1511 90

(б) Правило щодо відсоткового вмісту сировини

Це правило визначає походження на основі того, яку частку від ціни²⁵ або ваги²⁶ готового товару становлять матеріали без походження. Зазвичай, правило сформульоване таким чином, що вартість або вага матеріалів без походження не повинна перевищувати певний відсоток (наприклад, 40%, 50%, 60%) від ціни або ваги готового товару.

У разі, якщо правило встановлює обмеження від ціни, додаткові витрати, понесені під час виробництва та які включаються в ціну готового товару (наприклад, заробітна плата працівникам, електроенергія тощо) – прирівнюються до преференційних (тобто не враховуються у відсоток неpreferенційної сировини).

Нижче ви можете побачити структуру правила щодо відсоткового вмісту на прикладі:

Код ГС	Опис товару	Операції з обробки або переробки матеріалів, що не мають походження, для надання статусу товару, що має походження
Група 92	Музичні інструменти; їх частини та приладдя	Виробництво, в якому ціна усіх використаних матеріалів не перевищує 50% ціни товару на умовах франко-завод

Приклад: Українське підприємство виробляє акустичні гітари²⁷ і планує експортувати їх до Європейського Союзу з використанням преференційного режиму.

При виробництві компанія використовує українську сировину, ціна якої 120 євро, а також деревину червоного дерева з Бразилії вартістю 30 євро – загальна вартість усіх матеріалів становить 150 євро. Інші витрати (такі як заробітна плата, електроенергія, оренда приміщень тощо) становлять 100 євро. Ціна франко-завод (матеріали та інші витрати) – 250 євро.

Між Україною та Бразилією відсутня УВТ, а, отже, деревина червоного дерева не має преференційного походження – тому для набуття походження підприємство повинно виконати специфічне правило переробки.

Специфічне правило для товарної позиції 9202 (музичні інструменти): «Виробництво, в якому ціна усіх використаних матеріалів не перевищує 50% ціни товару на умовах франко-завод». Це означає, що в процесі виробництва матеріали без походження не повинні перевищувати 50% від ціни готового товару на виході з підприємства.

Для виконання правила потрібно обрахувати відсотковий вміст матеріалів без походження (таким є лише деревина із Бразилії): Частка непохідних матеріалів = $(30 \text{ EUR} / 250 \text{ EUR}) \times 100\% = 12\%$

Максимально дозволена частка матеріалів без походження – 50%, тому, за їх вмісту в обсязі 12%, гітара може отримати українське преференційне походження. При цьому, операції повинні бути достатніми – див. підрозділ 2.1.

(в) Правило щодо специфічного виробничого процесу

Правило щодо специфічного виробничого процесу застосовується по-іншому, ніж попередні: на його виконання не впливають вартість матеріалів чи зміна коду товару. Замість цього правило прямо перелічує конкретні виробничі операції, які ви маєте здійснити в своїй країні для отримання походження.

²⁵ Під поняттям «ціна» розуміється ціна франко-завод (ex-works price) – ціна готового товару на виході з підприємства, без транспортних витрат та мита

²⁶ Під поняттям «вага» розуміється вага нетто готового товару

²⁷ Товарна позиція згідно з ГС: 9202

Нижче ви можете побачити структуру правила щодо специфічних виробничих процесів на прикладі:

Код ГС	Опис товару	Операції з обробки або переробки матеріалів, що не мають походження, для надання статусу товару, що має походження
Окремі товарні коди товарних позицій 4410 - 4413	Багети й фасонні профілі, в тому числі фасонні плінтуси й інші профільні дошки	Фрезерування чи калювання

Приклад: Молдовське підприємство виробляє профільні дошки²⁸ і експортує їх до ЄС. У виробництві використовується деревина без походження.

Специфічне правило для товарів товарної позиції 4413 вимагає виконання конкретних технологічних операцій: «Фрезерування чи калювання».

Це означає, що для отримання молдовського походження підприємство повинно обробити деревину одним із двох способів – фрезеруванням або калюванням. При цьому, операції повинні бути достатніми – див. підрозділ 2.1.

Якщо компанія, до прикладу, закупає вже оброблені профільні дошки (без преференційного походження), а в Молдові лише лакує та упаковує їх – готовий товар не набуде походження, оскільки не виконана специфічна виробнича операція, передбачена правилом.

(г) Комбіновані правила переробки

Правила достатньої переробки часто є поєднанням кількох видів одночасно. Наприклад, правило може вимагати і зміни товарної позиції, і обмеження щодо відсотку матеріалів без походження, або може поєднувати зміну товарної позиції з виконанням специфічного виробничого процесу. У таких випадках ви повинні виконати всі умови, які вказані в правилі.

(д) Альтернативні правила переробки

На противагу, правила для деяких товарів дозволяють альтернативу між двома або й більше видами правил. Якщо між правилами стоїть сполучник «або» - ви можете самостійно обрати те правило, яке легше виконати з огляду на виробничі процеси та використані матеріали.

2.2.2. Чи можна відхилитися від правила достатньої переробки?

Часто на практиці трапляються ситуації, коли компанії в незначній частині використовують матеріали без походження, заборонені правилом достатньої переробки. Це не означає автоматичну втрату преференційного походження – саме для таких випадків в Конвенції ПЄМ існує правило толерантності²⁹, яке дозволяє незначні відхилення від правила.

Якщо певні матеріали не відповідають правилу достатньої переробки, товар все одно може отримати преференційне походження за умови, що вартість або вага цих «невідповідних» матеріалів не перевищує встановлений правилом толерантності поріг **15%**^{30,31}.

²⁸ Товарна позиція згідно ГС: 4413

²⁹ Правило толерантності міститься у статті 5 Доповнення I до оновленої Конвенції ПЄМ.

³⁰ Допустиме відхилення у розмірі 15% від ваги стосується здебільшого сільськогосподарської продукції, тоді як 15% від ціни – промислових товарів. Для перевірки застосовного до вашого товару правила толерантності – скористайтесь ст. 5 Доповнення I до оновленої Конвенції ПЄМ

³¹ Якщо між країнами застосовується «первинна» редакція Конвенції ПЄМ – правило толерантності становить 10% від ціни готового товару (незалежно від групи ГС)

Приклад (розрахунок за вагою): Молдовське підприємство виробляє томатну заправку з додаванням соєвого соусу³² й експортує її в ЄС. У виробництві однієї банки заправки вагою 1 кг підприємство використовує помідори (900 г), цукор (50 г), та соєвий соус з Індії³³ (50 г).

Специфічне правило переробки для соусів:

Код ГС	Опис товару	Операції з обробки або переробки матеріалів, що не мають походження, для надання статусу товару, що має походження
2103	продукти для приготування соусів і готові соуси; змішані смакові добавки та змішані приправи	Виробництво з матеріалів будь-якої товарної позиції, крім матеріалів даного товару. Однак можна використовувати порошок гірчиці або готову гірчицю.

Правило забороняє використовувати матеріали товарної позиції 2103 без походження.

Через використання соєвого соусу без походження тієї ж товарної позиції, що й готова заправка – товар, на перший погляд, не відповідає правилу походження. Проте в цьому випадку можна скористатися правилом толерантності: для сільськогосподарської продукції допустимий ліміт відхилення від правила достатньої переробки становить 15% від ваги готового продукту.

50 г індійського соусу становлять лише 5% від кінцевої ваги товару, тому заправка може набути молдовське преференційне походження при експорті в ЄС. При цьому, операції повинні бути достатніми – див. підрозділ 2.1.

Приклад (розрахунок за вартістю): Українське підприємство виробляє дерев'яні ліжка³⁴ для подальшого експорту в ЄС. У виробництві використано дерев'яні ламелі³⁵ без походження вартістю 100 євро, тоді як ціна готового ліжка на виході з підприємства становить 800 євро.

Специфічне правило переробки для меблів³⁶:

Код ГС	Опис товару	Операції з обробки або переробки матеріалів, що не мають походження, для надання статусу товару, що має походження
9403	Меблі	Виробництво з матеріалів будь-якої товарної позиції, окрім матеріалів даного товару

Правило забороняє використовувати матеріали без походження товарної позиції 9403.

Через використання ламелей без походження тієї ж товарної позиції, що й готове ліжко, товар, на перший погляд, не відповідає правилу походження. Проте в цьому випадку можна скористатися правилом толерантності: для промислових товарів допустимий ліміт відхилення від правила достатньої переробки становить 15% від ціни товару.

Ламелі вартістю 100 євро становлять лише 12,5% від ціни готового товару, тому ліжко може набути українське преференційне походження при експорті в ЄС із застосуванням цього правила. При цьому, операції повинні бути достатніми – див. підрозділ 2.1.

³² Товарна позиція згідно ГС: 2103

³³ Товарна позиція згідно ГС: 2103

³⁴ Товарна позиція згідно з ГС: 9403

³⁵ Товарна позиція згідно з ГС: 9403

³⁶ Оновлена Конвенція ПЄМ містить два альтернативні специфічні правила для товарів групи 94, у цьому прикладі показано лише одне із них в цілях ілюстрації правила толерантності

Хоч правило толерантності і створено для гнучкості у торгівлі, існують випадки, коли воно не застосовується:

(1) Для текстильних товарів (групи 50-63 ГС) Конвенція встановлює окремі допустимі відхилення³⁷, тому загальне правило толерантності не застосовується.

(2) Якщо специфічне правило переробки вже містить обмеження на використання матеріалів у відсотках (наприклад, «вартість матеріалів не повинна перевищувати 50%», або «вага цукру не повинна перевищувати 40% від ваги нетто готового продукту»), правило толерантності не дозволяє перевищити встановлений поріг.

(3) Правило толерантності не застосовується до товарів, які вважаються «повністю отриманими»³⁸. Тут важливо розмежовувати (а) правило «повністю отримані товари» та (б) специфічне правило переробки, яке містить вимогу, щоб матеріали були цілком вироблені на території країни – до другого випадку правило толерантності застосовується.

2.3. Кумуляція походження

Кумуляція є одним із найважливіших механізмів, що спрощує торгівлю в межах зони Пан-Євро-Мед. Це можливість використовувати матеріали походженням із країн-партнерів³⁹ та прирівнювати їх до «власних» при визначенні походження товару. Цей принцип також можна сформулювати як: «все твоє вважаю своїм, а моє – твоїм».

Для того, щоб застосовувати кумуляцію, мають виконуватися дві умови:

(а) Між всіма країнами, залученими до кумуляції, має бути укладена УВТ.

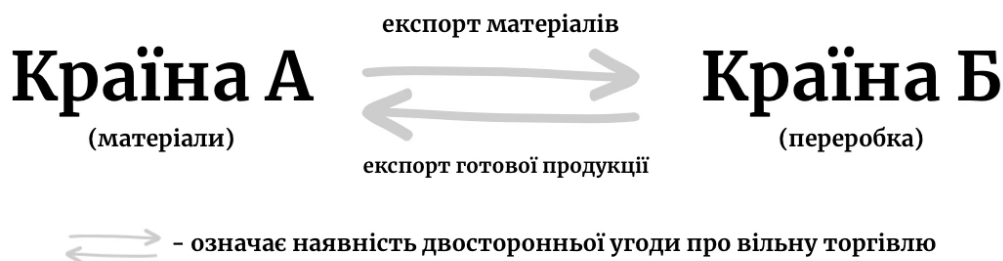
(б) Преференційні матеріали, які використовуються у виробництві, повинні набувати преференційне походження за ідентичними правилами, що й готовий продукт.

Якщо дві умови виконано, матеріали можуть «кумуляуватись», тобто вважатись «власними», але потрібно також враховувати операції, які здійснюються з такими матеріалами.

Лише у випадку, якщо операції будуть достатніми⁴⁰, готовий товар набуде походження країни, де здійснюється переробка. При мінімальних операціях походження визначається за країною з найбільшою вартістю використаних матеріалів, а якщо товар не зазнає жодних операцій – він збереже своє первісне походження (детально про вплив виробничих операцій на можливість набуття преференційного походження – в підрозділі 2.3.1 цього Посібника).

Конвенція ПЄМ передбачає двосторонню, діагональну та повну кумуляції. Розглянемо їх детальніше:

(1) Двостороння кумуляція

³⁷ Спеціальні винятки для текстильної продукції встановлені в Поясненнях 6 та 7 Додатку I до оновленої Конвенції ПЄМ

³⁸ Згідно зі ст. 3 Доповнення I (наприклад, живі тварини, вирощені в країні, виловлена риба, викопані корисні копалини, врожай рослин тощо)

³⁹ Під країною-партнером в контексті кумуляції розуміється країна, з якою укладена УВТ, яка базується на Конвенції ПЄМ

⁴⁰ Детально про достатні операції – в підрозділі 2.2 цього Посібника

Двостороння кумуляція застосовується в межах двосторонніх УВТ й дозволяє при виробництві в країні Б використовувати матеріали країни А так само, як власні, і експортувати готовий товар назад у країну А з преференційним походженням.

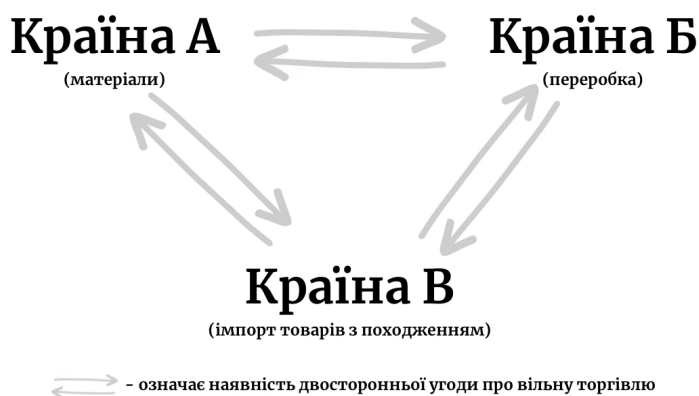
Приклад: Молдовське підприємство виробляє меблі для експорту в ЄС. Компанія використовує деревину молдовського походження та фурнітуру походженням із Польщі (преференційне походження ЄС).

УВТ між ЄС та Молдовою передбачає можливість «кумулявати» матеріали, тобто вважати товари один одного власними.

Польська фурнітура з підтвердженим походженням (детальніше про підтвердження походження – в розділі 3 цього Посібника) прирівнюється до матеріалів походженням з Молдови, тому меблі отримують молдовське преференційне походження для експорту в ЄС. При цьому, операції повинні бути достатніми – див. підрозділ 2.3.1.

Без кумуляції польська фурнітура вважалася б матеріалом без походження, і підприємству довелося б доводити виконання правила достатньої переробки.

(2) Діагональна кумуляція

Діагональна кумуляція дозволяє Країні Б розглядати матеріали Країни А так само, як власні матеріали не лише для експорту в країну А, а й у країну В.

Якщо для застосування двосторонньої кумуляції між країнами достатньо наявності УВТ, яка передбачає таку можливість, то зі застосуванням діагональної кумуляції дещо складніше.

Як ми зазначали вище, кумуляція працює лише в разі, якщо країни застосовують однакові правила походження. Діагональна кумуляція передбачає залучення трьох або більше країн, тому щоразу перевіряти, чи між усіма країнами працюють однакові правила, практично неможливо. Для спрощення цієї процедури Єврокомісія розробила єдиний документ (т. зв. «матриця діагональної кумуляції»)⁴¹, який містить зведену інформацію щодо всіх країн-учасниць Конвенції ПЄМ, із якими працюють однакові правила.

Таким чином, для застосування діагональної кумуляції додається ще одна обов'язкова умова: (в) офіційна публікація про таку можливість у матриці діагональної кумуляції.

Інформація⁴² щодо можливостей діагональної кумуляції України, Молдови та Грузії міститься в Додатку 1 до цього розділу.

Приклад: Українське підприємство виробляє консервовані персики для експорту в ЄС. У виробництві використовується вода та цукор з України та персики походженням із Грузії.

У відносинах Грузія-ЄС, ЄС-Україна та Україна-Грузія наявні відмітки в матриці, які дозволяють застосовувати діагональну кумуляцію на основі первинної редакції Конвенції ПЄМ, тому готовий товар може експортуватися в ЄС із українським преференційним походженням.

⁴¹ Матриця діагональної кумуляції – це публікація в віснику Єврокомісії (Журнал серії С). Матриця регулярно оновлюється Єврокомісією. Всі оновлення [публікуються на офіційному ресурсі Єврокомісії](#)

⁴² Інформація є актуальною станом на дату підготовки цього посібника

При цьому, операції повинні бути достатніми – див. підрозділ 2.1. цього Посібника.

(3) Повна кумуляція

Повна кумуляція – це нова можливість, яка з'явилася в оновленій Конвенції ПЄМ (до початку застосування оновлених правил вона працювала лише між ЄС і ЄАВТ, а також у двосторонніх протоколах ЄС із Тунісом, Алжиром і Марокко).

Вона є найгнучкішим видом кумуляції: якщо двостороння та діагональна кумуляція дозволяють використовувати лише готові преференційні матеріали з країн-партнерів, то повна кумуляція дозволяє для набуття походження враховувати також усі виробничі операції, виконані в країнах-партнерах.

Фактично, усі країни-партнери, де діє повна кумуляція, розглядаються як одна спільна виробнича територія.

Приклад: Польський постачальник імпортує годинникові механізми з Японії вартістю 80 євро (без походження) і проводить їх калібрування та тестування. Після обробки вартість зростає до 120 євро (польська додана вартість – 40 євро). Готові механізми відправляються до України, де підприємство виготовляє корпуси, циферблати та браслети з українських матеріалів, а потім збирає готові годинники. Загальна вартість готових годинників – 300 євро (українська додана вартість – 180 євро). Українське підприємство експортує готові годинники до ЄС.

Специфічне правило переробки для годинників:

Код ГС	Опис товару	Операції з обробки або переробки матеріалів, що не мають походження, для надання статусу товару, що має походження
Група 91	Годинники всіх видів та їх частини	Виробництво, в якому ціна усіх використаних матеріалів не перевищує 40 % ціни товару на умовах франко-завод

Правило переробки вимагає, щоб вартість усіх використаних матеріалів без походження не перевищувала 40% від ціни товару на виході з підприємства.

Розрахунок ціни франко-завод із повною кумуляцією:

- Японські механізми: 80 євро (непреференційні)
- Обробка в Польщі: +40 євро (преференційна)
- Обробка в Україні: +180 євро (преференційна)

Завдяки повній кумуляції вся робота в Польщі та Україні (220 євро) вважається преференційною. Непреференційними залишаються лише японські механізми (80 євро) – це 27% від загальної вартості, що менше дозволених 40% і дозволяє отримати українське преференційне походження для експорту до ЄС. При цьому, операції в Україні або Польщі повинні бути достатніми – див. підрозділ 2.1.

2.3.1. Вплив виробничих операцій на застосування кумуляції

На можливість набуття преференційного походження із застосуванням двосторонньої та діагональної кумуляції впливає не лише сам факт використання матеріалів із країн-партнерів, а й виробничі операції, здійснені на території країни.

(а) Матеріали преференційного походження, які переробляються в іншій країні-партнері, можуть набути преференційного походження цієї країни із застосуванням кумуляції лише у випадку, якщо операції з переробки перевищують мінімальні.⁴⁴

Приклад: Якщо українська компанія виробляє вино з молдовського винограду для подальшого експорту в ЄС, готове вино набуде українське походження, оскільки операції з переробки перевищують мінімальні.

⁴³ Товарна позиція згідно ГС: 9102

⁴⁴ Детальна інформація про мінімальні операції, які не надають преференційного статусу походження, міститься в п. 1.4 цього Посібника

(б) Якщо з преференційними матеріалами в іншій країні-партнері проводяться лише операції з мінімальної обробки (наприклад, просте фасування чи пакування), за правилом кумуляції такі товари отримують походження країни з найвищою вартістю матеріалів.

Приклад: Якщо молдовське вино вартістю 500 євро розливається в Україні в пляшки вартістю 100 євро для подальшого експорту в ЄС, готова продукція при експорті в ЄС матиме молдовське преференційне походження, оскільки операції з переробки в Україні були мінімальними.

(в) У разі, якщо в країні імпорту не здійснюється жодна обробка чи переробка преференційного товару, який походить з іншої країни-партнера, при подальшому (ре)експорті товар зберігає своє первісне походження.

Приклад: Якщо готове молдовське вино імпортується в Україну для подальшого перепродажу в ЄС без будь-яких змін, воно збереже молдовське преференційне походження, навіть якщо проходить через Україну.

2.3.2. Особливості застосування кумуляції зі Сполученим Королівством

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії не є стороною Конвенції ПЄМ, однак Грузія, Молдова та Україна в своїх двосторонніх УВТ зі Сполученим Королівством погодили застосовувати правила походження на основі Конвенції ПЄМ. Це означає, що специфічні правила переробки, толерантність та інші механізми визначення походження працюють так само, як і в угодах між країнами-учасниками Конвенції.

Ці угоди передбачають можливість застосовувати діагональну кумуляцію у двосторонній торгівлі зі Сполученим Королівством. Таким чином, Грузія, Молдова та Україна при виробництві продукції для подальшого експорту в Сполучене Королівство можуть застосовувати кумуляцію й використовувати матеріали з преференційним походженням не лише зі Сполученого Королівства, а й із Європейського Союзу, країн ЄАВТ та Туреччини.

Водночас, існує ряд умов, які мають бути виконані для застосування такої діагональної кумуляції:

(1) Між усіма країнами, залученими до кумуляції, має бути укладена УВТ.

(2) Преференційні матеріали, які використовуються у виробництві, повинні набути преференційного походження за правилами, ідентичними тим, що застосовуються в угоді зі Сполученим Королівством (тобто на основі Конвенції ПЄМ).

(3) з конкретною країною-партнером стає можливою лише після офіційної публікації відповідного повідомлення державними органами, тому перед використанням кумуляції з певною країною варто перевірити, чи опубліковані відповідні повідомлення.

Приклад: у трикутнику ЄС–Україна–Сполучене Королівство застосовуються ідентичні правила набуття походження⁴⁵, з огляду на це українське Міністерство⁴⁶ та уряд Сполученого Королівства⁴⁷ опублікували повідомлення про можливість застосування кумуляції з Європейським Союзом у рамках вільної торгівлі між Україною та Сполученим Королівством.

Таким чином, українське підприємство може переробляти матеріали з Європейського Союзу та вважати їх «власними» для цілей подальшого експорту в Сполучене Королівство.

⁴⁵ Угода про вільну торгівлю між Україною та Сполученим Королівством базується на «первинній» редакції Конвенції ПЄМ, ця редакція застосовується і між Україною та ЄС – паралельно з оновленою. З 1 січня 2026 року Україна та ЄС перейдуть на застосування оновленої редакції Конвенції, тому кумуляція стане неможливою через невиконання умови (2)

⁴⁶ [Офіційне повідомлення української сторони про можливість застосовувати кумуляцію з ЄС в рамках угоди про вільну торгівлю зі Сполученим Королівством](#)

⁴⁷ [Інформація британської сторони щодо можливості застосовувати кумуляцію з ЄС в рамках угоди про вільну торгівлю зі Сполученим Королівством](#)

Додаток 1. Чек-лист вибору правила походження⁴⁸

КРОК 1:

Перевірте ваші матеріали.

Чи використовуєте ви у виробництві матеріали без преференційного походження?

Ні → Ваш товар може бути «повністю отриманим» (див. підрозділ 2.1) або ви можете застосувати кумуляцію (див. підрозділ 2.3).

Так → Переходьте до **кроку 2**.

КРОК 2:

Перевірте виробничі операції.

Чи перевищують операції з обробки, які ви здійснюєте, мінімальні (див. підрозділ 2.2)?

Ні → Ваш товар не набуде преференційного походження.

Так → Переходьте до **кроку 3**.

КРОК 3:

Визначте код вашого товару. Знайдіть код ГС вашого готового товару за національним тарифним класифікатором.

КРОК 4:

Знайдіть специфічне правило переробки. Визначте правило переробки для вашого товару згідно коду ГС та проаналізуйте, що воно вимагає (див. підрозділ 2.2.):

- Зміни тарифної класифікації?
- Обмеження щодо відсотка ваги або вартості?
- Виконання специфічного виробничого процесу?
- Комбінації кількох критеріїв?

КРОК 5:

Перевірте альтернативні варіанти. Якщо в правилі є сполучник «АБО», ви можете обрати той варіант, який легше виконати з огляду на ваше виробництво.

КРОК 6:

Використайте додаткові можливості. Перевірте, чи можете ви застосувати механізми, які полегшують виконання правила:

- **Кумуляція** – чи можете ви використати преференційні матеріали з країн-партнерів як «власні»? (див. підрозділ 2.3)
- **Толерантність** – чи можете ви застосувати виняток для невеликої кількості заборонених матеріалів? (див. підрозділ 2.2.2)

⁴⁸ Для визначення застосовного правила походження також можна скористатись електронними інструментами – детально про них в розділі 4 цього Посібника

Додаток 2. Матриця діагональної кумуляції для Грузії, Молдови та України⁴⁹

	Молдова	Грузія	Україна
ЄС	CR	CR	CR
ЄАВТ (Швейцарія, Норвегія, Ісландія, Ліхтенштейн)	CR	CR	C
Туреччина	C	C	
Албанія	CR		
Боснія і Герцеговина	CR		
Косово	CR		
Чорногорія	CR		
Північна Македонія	CR		CR
Сербія	CR		
Молдова			CR
Грузія			C
Україна	CR	C	

Для розмежування різних редакцій Конвенції, матриця містить відмітки:

- C – діагональна кумуляція застосовується за «первинною» редакцією Конвенції;
- R – діагональна кумуляція застосовується за оновленою редакцією Конвенції.

Умовою застосування діагональної кумуляції є однакова відмітка між всіма країнами-партнерами.

⁴⁹ З огляду на регулярне оновлення матриці, ця інформація призначена лише для розуміння принципу її застосування. Дані в таблиці є актуальними станом на дату публікації останньої матриці діагональної кумуляції – 17.09.2025 р.

РОЗДІЛ 3: ПІДТВЕРДЖЕННЯ ПОХОДЖЕННЯ ТОВАРІВ

Визначення походження товару згідно з правилами — лише перший крок. Щоб на практиці скористатися преференційним режимом при імпорті, необхідно документально підтвердити походження товару. Без належного підтвердження митні органи країни імпорту застосують непреференційні ставки мита.

Система підтвердження преференційного походження працює за простою схемою: експортер визначає походження товару згідно з правилами, отримує відповідний документ (від уповноваженого органу або оформлює самостійно) і передає його імпортеру, а імпортер, у свою чергу, подає цей документ митним органам країни призначення для застосування преференцій.

Імпортер також може використовувати підтвердження походження не тільки для отримання тарифної преференції, а й для цілей застосування кумуляції (детально про випадки, коли застосовується кумуляція — у підрозділі 2.3 цього Посібника).

Оновлена Конвенція ПЄМ розмежовує два види⁵⁰ підтвердження походження:

- (1) Сертифікат з перевезення товарів EUR.1;
- (2) Декларація про походження.

3.1. Сертифікат з перевезення товарів EUR.1

Сертифікат з перевезення товарів EUR.1 є найпоширенішим способом підтвердження походження товарів. Це документ на спеціальному бланку за формою⁵¹, визначеною в Конвенції, який може використовуватися незалежно від вартості товару або статусу експортера.

Сертифікат EUR.1 видається митним органом на кожну партію товару. Для його отримання експортер повинен перевірити виконання правил набуття походження на свої товари, заповнити заяву⁵², зібрати необхідний пакет документів (перелік яких визначається на рівні національного законодавства) та подати їх у митний орган для перевірки та прийняття рішення.

Отриманий EUR.1 передається імпортеру для застосування преференційних ставок мита. Важливо, що імпортер має подати його митниці протягом 10 місяців⁵³ із моменту видачі.

Форма сертифікату EUR.1 та пояснення щодо його заповнення містяться в Додатку 1 до цього розділу.

⁵⁰ «Первинна» редакція Конвенції ПЄМ містила 4 види підтвердження походження. Сертифікати EUR-MED та декларації EUR-MED (які видавались для товарів з ціллю їх подальшої переробки або реекспорту) в оновленій редакції не застосовуються

⁵¹ Форма сертифікату EUR.1 встановлена в додатку IV Доповнення I оновленої Конвенції ПЄМ

⁵² Форма заяви для видачі сертифікату EUR.1 встановлена в додатку IV Доповнення I оновленої Конвенції ПЄМ і фактично дублює графи 1-10 сертифікату EUR.1

⁵³ Згідно первинної редакції Конвенції — термін дії 4 місяці

3.1.1. Порядок отримання сертифікату EUR.1

Процедура отримання сертифікату EUR.1 регулюється на рівні національного законодавства Грузії⁵⁴, Молдови⁵⁵ та України⁵⁶, й має певні особливості. Проте загальний алгоритм отримання є схожим:

(1) Експортер самостійно перевіряє виконання правила набуття походження та збирає підтверджувальні документи (наприклад, довідки про походження сировини, документацію щодо виробничих процесів, калькуляції з обрахунком вартості тощо).

(2) Експортер повинен підготувати документи для отримання сертифікату EUR.1 відповідно до вимог свого законодавства⁵⁷ (до прикладу, національне законодавство всіх трьох країн, окрім заяви, містить затверджені форми декларацій, у які необхідно внести інформацію щодо виконання правила набуття походження, а в Грузії для підтвердження походження на алкогольні напої додатково потрібно надати сертифікат відповідності).

(3) Експортер подає зібрані документи до уповноважених митних органів: у Грузії – Податкова служба Грузії, у Молдові – митні підрозділи Державної митної служби, в Україні – уповноважені підрозділи митниці⁵⁸.

(4) Митні органи розглядають подані документи та приймають рішення протягом встановленого строку: у Грузії та Молдові – протягом 3 робочих днів з моменту подання, в Україні – протягом 8 годин.

В усіх трьох країнах документи для отримання сертифікатів EUR.1 можна подавати в електронній формі. Видача сертифікатів є безоплатною, хоча, до прикладу, у Молдові плата справляється за друк бланку сертифікату митним органом.

3.1.2. Ретроспективний сертифікат EUR.1

За загальним правилом, сертифікат EUR.1 отримується до моменту здійснення експорту товарів. Водночас, якщо з якихось причин ви не встигли отримати сертифікат EUR.1, у певних випадках ви можете звернутися за його видачею вже після того, як товар було експортовано (ретроспективно).

Конвенція ПЄМ дозволяє видачу ретроспективних сертифікатів EUR.1 протягом двох років після експорту, проте лише за наявності достатніх причин, чому він не був виданий під час експорту (такими, до прикладу, є допущені помилки, особливі обставини, неприйняття під час експорту через технічні причини тощо)⁵⁹. Щоб отримати ретроспективний сертифікат, вам потрібно вказати в заяві на отримання сертифікату причину видачі: вона має відповідати одній із причин, перелічених у ст. 21 Конвенції.

54 Процедура отримання сертифікату EUR.1 в Грузії врегульована [Постановою уряду Грузії від 16.09.2019 р. №453](#)

55 Процедура отримання сертифікату EUR.1 в Молдові врегульована [Наказом Митної служби Молдови № 507-О від 12.12.2023](#)

Особливості заповнення граф сертифікату EUR.1 в Молдові врегульовані [Наказом Митної служби Молдови №527-О від 20.12.2023](#)

Звернутись із електронною заявою щодо видачі сертифікату EUR.1 в Молдові можна за [посиланням](#)

56 Процедура отримання сертифікату EUR.1 в Україні врегульована [Наказом Міністерства Фінансів України № 139 від 02.03.2021](#)

57 Посилання на норми національного законодавства України, Молдови та Грузії, які встановлюють перелік необхідних документів для отримання сертифікатів EUR.1 – містяться в примітках 54-56

58 Державна митна служба України опублікувала [мапу з інформацією про місця прийому електронних заяв експортерів та дислокацію підрозділів митниць, які здійснюють видачу сертифікатів EUR.1](#)

59 Перелік підстав для ретроспективної видачі сертифікатів EUR.1 міститься в ст. 21 Доповнення I оновленої Конвенції ПЄМ

етроспективний сертифікат повинен мати відмітку «ISSUED RETROSPECTIVELY» в графі 7 (Коментарі), що інформує митні органи країни-імпортера про те, що документ виданий після експорту.

3.1.3. Дублікат сертифікату EUR.1

Важливо розрізняти ретроспективний сертифікат EUR.1 та дублікат сертифіката EUR.1⁶⁰ – це два окремі документи, які застосовуються в різних випадках. Ретроспективний сертифікат видається, коли сертифікат взагалі не було отримано під час експорту, або якщо він не був прийнятий митними органами країни імпорту. Натомість дублікат призначений для випадків, коли оригінальний сертифікат EUR.1 було отримано вчасно, але він був викрадений, втрачений або знищений.

Для отримання дублікату сертифікату EUR.1 ви можете звернутися до того самого митного органу, який видав оригінальний сертифікат, із заявою про видачу дублікату. На дублікат митний орган проставляє відмітку «DUPLICATE» в графі 7 та зазначає дату видачі оригінального сертифіката, щоб митні органи країни імпорту могли перевірити, що документ видано вчасно й у межах терміну дії.

На відміну від ретроспективного сертифікату EUR.1, який є чинним протягом 10 місяців із моменту видачі, дублікат зберігає термін дії оригінального сертифікату – тобто він дійсний до тієї самої дати, до якої був дійсний втрачений оригінал.

3.1.4. Перспективи видачі електронних сертифікатів EUR.1

Наразі сертифікати EUR.1 видаються митними органами на паперових бланках встановленої форми, що вимагає фізичного обміну документами як із митним органом, так і з імпортером. Однак оновлена Конвенція ПЄМ передбачає поступовий перехід до електронних сертифікатів EUR.1, які значно спростять процедуру підтвердження походження для експортерів.

Згідно зі змінами до Конвенції, прийнятими додатково у 2024 році⁶¹, країни-учасниці можуть домовлятися про створення системи електронної видачі та подання сертифікатів походження. До моменту запуску повноцінної спільної електронної системи країни-учасниці Конвенції погодилися визнавати електронні сертифікати EUR.1, видані національними митними органами, за умови дотримання певних технічних вимог:

- (1) Електронні сертифікати повинні відповідати встановленій формі, мати унікальний серійний номер та елементи захисту.
- (2) Митні органи країни-експортера повинні забезпечити безпечну онлайн-систему для перевірки їхньої автентичності.
- (3) Інформація щодо можливості країни-учасниці Конвенції ПЄМ видавати електронні сертифікати EUR.1 повинна бути опублікована в офіційному журналі Європейської Комісії – у тому ж, де публікується матриця діагональної кумуляції (детально про цей журнал – у підрозділі 2.3. цього Посібника).

Станом на дату підготовки цього посібника електронні сертифікати EUR.1 можуть видавати лише Норвегія, Туреччина, Марокко та Ізраїль, проте в перспективі всі країни-учасниці перейдуть на застосування електронних сертифікатів EUR.1. До прикладу, Україна та ЄС вже ведуть перемовини щодо розробки онлайн-сервісу для перевірки сертифікатів EUR.1⁶².

⁶⁰ Можливість видачі дублікату сертифікату EUR.1 передбачена ст. 22 Доповнення I оновленої Конвенції ПЄМ

⁶¹ [Рішення Спільного Комітету ПЄМ №1/2024 щодо електронних сертифікатів EUR.1](#)

⁶² [Інформація щодо перемовин опублікована на офіційному веб-ресурсі українського уряду](#)

3.2. Декларація про походження

Окрім сертифікату EUR.1, який видається митним органом, Конвенція передбачає інший, самостійний вид підтвердження преференційного походження – декларацію про походження. Це текстова заява, яку експортер розміщує на комерційному документі (інвойс, пакувальний лист, накладна тощо), самостійно підтверджуючи походження товару.

Декларація про походження може складатись у двох випадках:

(1) Сума поставки є незначною (до 6000 євро) – право оформлювати таку декларацію має будь-який експортер, товари якого відповідають вимогам набуття походження.

(2) На поставки будь-якої суми при наявності в експортера статусу уповноваженого (схваленого) експортера. Митні органи підтверджують наявність цього статусу шляхом присвоєння спеціального номеру, який зазначається в декларації про походження для цілей інформування митних органів країни імпорту про право експортера самостійно підтверджувати походження на поставки будь-якої суми.

Текст декларації про походження⁶³ грузинською, румунською та українською мовами та примітки щодо її заповнення містяться в Додатку 2 до цього Розділу.

Фактично, експортер, оформлюючи декларацію про походження, бере на себе обов'язок та відповідальність за те, що товар справді набув преференційне походження й у разі потреби може підтвердити це документально.

Водночас, наявність такого рівня автономності щодо підтвердження походження зобов'язує експортера постійно самостійно контролювати виконання правил набуття походження, зокрема, при зміні постачальника чи певного матеріалу. Також митниця в будь-який час на запит митниці країни імпорту може вимагати надати всі документи, які підтверджують походження товарів, зазначених у тій чи іншій декларації. Тому експортер повинен завжди бути готовим документально підтвердити походження, зазначене в Декларації.

3.2.1. Ретроспективна декларація про походження

Перевагою декларації про походження, крім того, що вона оформлюється експортером самостійно без участі митниці, є також можливість її оформлення ретроспективно – протягом 2 років після здійснення експорту.

На противагу аналогічній ситуації із сертифікатом EUR.1, для оформлення ретроспективної декларації про походження, не потрібно доводити жодних обставин, що не дозволили оформити її на момент експорту.

3.3. Статус схваленого експортера

Схвалений експортер — це спеціальний статус, який дає право самостійно оформлювати декларації про походження для підтвердження преференційного походження товарів незалежно від вартості поставок. Таке уповноваження надається митним органом країни-експортера шляхом видачі спеціального дозволу.

Основна перевага статусу схваленого експортера – швидкість оформлення у порівнянні з сертифікатом EUR.1. Вам не потрібно звертатися до митного органу для отримання документа про походження на кожну поставку й чекати на прийняття рішення. Такий статус особливо актуальний для експортерів, які регулярно здійснюють експорт однакових товарів до одних і тих самих країн.

⁶³ Текст декларації про походження затверджений в Додатку III Доповнення I оновленої Конвенції ПЄМ

3.3.1. Як отримати статус схваленого експортера?

Хоча сам статус уповноваженого експортера, як явище в міжнародній торгівлі, врегульований Конвенцією⁶⁴, проте порядок отримання статусу також регулюється на рівні національного законодавства. До прикладу:

(а) У Грузії порядок отримання статусу схваленого експортера врегульований тим самим підзаконним актом, що врегульовує й порядок отримання сертифікату EUR.1⁶⁵.

(б) У Молдові загальні положення щодо отримання статусу регулюються Митним Кодексом (ст. 69-70)⁶⁶, а детальна процедура визначена в окремому підзаконному акті⁶⁷.

(в) В Україні порядок отримання статусу схваленого експортера врегульований окремим підзаконним актом⁶⁸.

Національне законодавство деталізує вимоги до підприємств, форми заяв, переліки документів та строки розгляду митним органом. Попри відмінності в деталях, загальна процедура отримання статусу в усіх трьох країнах схожа:

(1) Експортер самостійно перевіряє виконання правила набуття походження, відповідність вимогам національного законодавства (наприклад, відсутність порушень митних правил протягом певного строку) та збирає підтверджувальні документи (наприклад, довідки про походження сировини, документацію щодо виробничих процесів, калькуляції з обрахунком вартості тощо).

(2) Експортер подає заяву за встановленою формою та документи згідно переліку. Форми заяв, декларацій та необхідний перелік інших документів встановлюється на рівні національного законодавства (див. примітки 65-68).

(3) Митний орган розглядає документи протягом визначеного національним законодавством строку: для Молдови та України – до 90 днів, для Грузії – 30-60 днів.

3.4. Підсумок

Визначити походження товару недостатньо — для застосування преференційних (знижених) ставок мита його потрібно документально підтвердити. Конвенція ПЄМ передбачає два види підтвердження походження:

(1) сертифікат EUR.1, який видається митним органом на кожну партію товарів за заявою експортера (детально про цей вид підтвердження походження – в підрозділі 3.1. цього Посібника), та

(2) декларацію про походження, яка є самостійним підтвердженням походження та вноситься на комерційний документ (детально про цей вид підтвердження походження – у підрозділі 3.2. цього Посібника).

Якщо ви регулярно експортуєте товари в одні й ті ж країни, розгляньте отримання статусу схваленого експортера (детально про процедуру отримання такого статусу – у підрозділі 3.3. цього Посібника). Це надасть Вам можливість оформлювати декларації про походження на будь-які суми та зекономить час і кошти.

⁶⁴ Можливість отримання статусу уповноваженого експортера передбачена статтею 19 Доповнення I оновленої Конвенції ПЄМ

⁶⁵ [Постанова уряду Грузії № 453 від 16.09.2019](#)

⁶⁶ [Митний кодекс Республіки Молдова](#)

⁶⁷ [Наказ Митної служби Республіки Молдова № 528 від 20.12.2023](#)

⁶⁸ [Наказ Міністерства Фінансів України № 1013 від 07.10.2014](#)

Додаток 1. Форма сертифікату EUR.1 та пояснення щодо заповнення

СЕРТИФІКАТ 3 ПЕРЕВЕЗЕННЯ ТОВАРІВ⁶⁹

1. Експортер (ім'я, повна адреса, країна)		EUR.1 No A 000.000	
2. Сертифікат, що використовується у преференційній торгівлі між _____ і _____ (Зазначте потрібні країни, групи країн або території призначення)		Дивись примітки на зворотному боці аркуша перед тим, як заповнювати форму.	
4. Країна, група країн або територія призначення, з якої походять товари		5. Країна, група країн або територія призначення	
6. Транспортні реквізити (необов'язково)		7. Коментарі	
8. Номер позиції; Позначки та номери; Кількість та вид пакування¹; Опис товарів	9. Вага бруто (кг) або інші виміри (літри, м3 та ін.)	10. Рахунки-фактури (Необов'язково)	
11. МИТНИЙ ДОЗВІЛ Завірена декларація Експортний документ(2) Бланк _____ N _____ Від _____ Митний підрозділ _____ Країна або територія видачі _____ Печатка _____ Місце і дата _____ _____ (Підпис)		12. ДЕКЛАРАЦІЯ ВІД ЕКСПОРТЕРА Я, який підписався нижче, заявляю, що всі товари, описані вище, відповідають умовам, необхідним для видачі цього сертифіката. Місце і дата _____ _____ (Підпис)	
1. Якщо товари неупаковані, вказати кількість виробів або зазначити «in bulk» (насіпом), залежно від ситуації 2. Заповнювати лише якщо цього вимагають правила країни або території експорту.			
13. ЗАПИТ ПРО ПЕРЕВІРКИ, до		14. РЕЗУЛЬТАТ ПЕРЕВІРКИ	
Очікується підтвердження достовірності й правильності цього сертифіката. _____ (Місце і дата) _____ Печатка _____ (Підпис)		Виконана перевірка довела, що цей сертифікат (1) ☐ був виданий вказаним митним органом, і що інформація, яка в ньому міститься, є правильною, ☐ не відповідає вимогам щодо достовірності й правильності (див. додані коментарі). _____ (Місце і дата) _____ (Підпис) Печатка _____ (1) Поставте X у відповідному полі.	

⁶⁹ Зразок сертифікату EUR.1 наведено українською мовою в якості прикладу, проте кожна країна має свої правила: для Грузії сертифікат складається лише англійською, а в Молдові та Україні сертифікат повинен бути складений однією з мов Конвенції (тобто можна використовувати як англійську, так і державну мову).

Примітки щодо заповнення

1. У сертифікаті не повинно бути стирань або слів, написаних поверх інших. Будь-які зміни повинні бути зроблені шляхом закреслення неправильної інформації та додавання необхідних виправлень. Будь-які такі зміни мають бути засвідчені особою, що склала цей сертифікат, і затверджені митними органами країни або території видачі.

2. Між записами в сертифікаті не повинно бути вільного місця, і кожному запису має передувати порядковий номер. Безпосередньо під останнім записом має бути проведена горизонтальна лінія. Незаповнені графи мають бути перекреслені таким чином, щоб унеможливити подальше дописування.

3. Товари мають бути описані згідно з торговельною практикою й достатньо детально для того, щоб їх можна було ідентифікувати.

Пояснення щодо заповнення граф

Номер графи	Інформація, яка вноситься в графу	Пояснення
	Ім'я, повна адреса, країна експортера	
	Сертифікат використовується для преференційної торгівлі між _____ та _____ (вказуються країни/групи країн)	
	Ім'я, повна адреса, країна одержувача	Необов'язкове поле
	Країна, група країн або територія, звідки походять товари	
	Країна, група країн або територія призначення	
	Транспортні реквізити	Необов'язкове поле
	Коментарі	Протягом 2025 року тут має бути вказано «REVISED RULES» англійською мовою, якщо між сторонами застосовуються дві редакції Конвенції. Тут також можуть вказуватися інші примітки (наприклад, щодо застосування кумуляції)
	Інформація щодо товарів та пакування	
	Маса брутто (кг) або інші одиниці виміру	
	Рахунки-фактури	Необов'язкове поле
	Митний дозвіл	Заповнюється митними органами, якщо це передбачено національним законодавством
	Декларація експортера	Експортер своїм підписом підтверджує, що товари відповідають правилам набуття походження

Номер графи	Інформація, яка вноситься в графу	Пояснення
	Запит до перевірки	Використовуються митними органами країни імпорту для перевірки (верифікації) походження
	Результат перевірки	Використовуються митними органами країни імпорту для перевірки (верифікації) походження

Поля заяви на отримання сертифікату EUR.1 відповідають графам 1-10 сертифікату. Додатково, на зворотному боці заяви міститься Декларація експортера – вона призначена для заповнення інформації щодо виконання правила набуття походження та надання документів, які підтверджують зазначену інформацію.

Додаток 2. Текст декларації про походження грузинською, румунською та українською мовами

Декларація про походження, текст якої наведено нижче, повинна бути оформлена відповідно до приміток. Однак самі примітки відтворювати необов'язково.

Грузинська версія

‘ამსაბუთით (საბაჟოსმიერგაცემულიფაქტების №¹⁾
 წარმოდგენილისაქონლისექსპორტიორიაცხადებს, რომესაქონელიარის.
²შელავათიანიწარმოშობისთუსხვარამარარისპირდაპირმიითიბეზული

Румунська версія

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizația vamală nr. ... (1)) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ... (2) .

Українська версія

Експортер продукції, на яку поширюється цей документ (митний дозвіл № ... (1)), заявляє, що за винятком випадків, де це явно зазначено, ці товари є товарами преференційного походження ... (2) .

 (Місце та дата)(3)

(Підпис експортера, додатково прізвище та ім'я особи, яка підписала декларацію, має бути зазначено розбірливо)(4)

Примітки щодо заповнення

(1) Якщо оформлення декларації здійснюється уповноваженим експортером, номер митного дозволу повинен бути зазначений у цьому місці. Якщо оформлення декларації здійснюється не уповноваженим експортером, слова в дужках залишаються без заповнення або залишається вільне місце.

(2) Зазначається походження товарів.

(3) Ці відомості можуть не зазначатися, якщо інформація міститься безпосередньо в документі.

(4) У випадку, коли підпис експортера не вимагається, звільнення від підпису також звільняє від обов'язку зазначення прізвища та імені особи, яка підписує.

РОЗДІЛ 4: ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ПРЕФЕРЕНЦІЙНОЇ ТОРГІВЛІ

Значна кількість УВТ та відмінних наборів правил походження навіть у межах зони ПЄМ робить їхню перевірку складною для бізнесу, особливо для МСБ. Хоча розділи 1-3 цього Посібника створені для кращого розуміння правил преференційного походження, але на практиці експортери все одно можуть стикнутись із труднощами аналізу угод та перевірки виконання правил.

Щоб полегшити навігацію в цьому масиві інформації, міжнародні організації та урядові установи розробили ряд цифрових інструментів, які допомагають експортерам швидко знайти потрібні правила та перевірити умови преференційної торгівлі.

У цьому розділі ми наводимо практичний огляд цифрових інструментів, які можуть допомогти вам у попередній перевірці походження товарів (а також інших аспектів міжнародної торгівлі), зокрема:

- (1) Access2Markets та ROSA;
- (2) Market Access Map та Rules of origin Facilitator.

Хоча деякі з цих інструментів мають офіційні інструкції користувача, ми прагнемо зібрати комплексну інформацію щодо цифрових ресурсів в одному місці та надати практичні поради, які допоможуть вам ефективніше їх використовувати.

Водночас, ці ресурси не є офіційним джерелом інформації та потребують постійного оновлення, тому ми рекомендуємо використовувати їх лише для попередньої оцінки та планування експортних операцій. Для остаточного підтвердження правил походження та умов преференційної торгівлі завжди звертайтеся до офіційних текстів УВТ та консультуйтеся з митними органами.

4.1. Access2Markets та ROSA⁷⁰

Access2Markets – це безкоштовний онлайн-портал, створений Європейською Комісією спеціально для того, щоб допомогти МСБ розібратися в умовах міжнародної торгівлі. Він може бути корисним у двох випадках: (1) якщо ви плануєте експортувати товари до ЄС та/або (2) якщо вам потрібно перевірити відповідність товарів правилам набуття походження на основі Конвенції ПЄМ (навіть якщо такі експортуються в інші країни за межами ЄС, але правила походження з цими країнами базуються на Конвенції ПЄМ).

Портал містить декілька блоків інформації: тарифи (показує повну та преференційну ставку мита); правила походження та порядок підтвердження походження; інші вимоги щодо для ввезення товарів (наприклад, санітарні та фітосанітарні вимоги, вимоги щодо маркування тощо), а також вбудований інструмент самостійної перевірки виконання правила набуття походження ROSA (детально про нього в підрозділі 4.1.2.).

4.1.1. Як користуватись Access2Markets?⁷¹

Для початку роботи в Access2Markets перейдіть на вебсайт⁷² та використовуйте інструмент «My Trade Assistant» на головній сторінці:

⁷⁰ Ілюстрації та матеріали належать порталу Access2Markets © European Union, 1995-2025, використані згідно з ліцензією Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0). Матеріали використовуються без змін. Детальніше про умови ліцензії: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>
Джерело: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/>

⁷¹ Додатково, рекомендуємо ознайомитись із [інструкцією користувача для роботи із Access2Markets](#)

⁷² Посилання для початку роботи з Access2Markets: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/>

My Trade Assistant

Goods + ROSA

Including **ROSA** Rules of Origin Self-Assessment

Services and Investment

Procurement

Restrictions imposed by Russia / Belarus

Product name or HS code

Export country *

Destination country *

Search >

Ілюстрація 1. Інструмент «My Trade Assistant»

Вам потрібно лише ввести код вашого товару за Гармонізованою системою, країну експорту та країну призначення. У разі, якщо ви не знаєте коду свого товару – введіть назву англійською й система допоможе його визначити, запропонувавши кілька варіантів, як показано на ілюстрації 2.

Наприклад, якщо ви виробляєте виноградне вино в Молдові й плануєте експортувати його в Польщу, вам потрібно ввести назву товару, країну експорту – Молдову, та країну призначення – Польщу.

Product name or HS code

Export country

Destination country

Search >

Product search

To select your product: You can browse the list of goods.
Branches are highlighted when matchings are contained in their hierarchy.
When matchings are found, you can identify your product in the search result list.

Browse
list of goods

Search
result list

Browse in the complete list of goods

De-alcoholised wine with an alcoholic strength by volume not exceeding 0,5% vol.

22 02 99 19 95

Show in list of goods

Prepared foodstuffs; beverages, spirits and vinegar; tobacco and manufactured tobacco substitutes > Beverages, spirits and vinegar > Waters, including mineral waters and aerated waters, containing added sugar or other sweetening matter or flavoured, and other non-alcoholic beverages, not including fruit, nut or vegetable juices of heading 2009 > Other > Other > Not containing products of headings 0401 to 0404 or fat obtained from products of headings 0401 to 0404 > Other > Other

Select product

Ілюстрація 2. Пошук товару за найменуванням

Після вибору коду, який відповідає найменуванню вашого товару, необхідно натиснути кнопку «Select product» і за декілька секунд система покаже вам інформацію щодо умов торгівлі цим товаром.

Results for product code 2204.21.09 from Moldova to Poland

Tariffs

Rules of origin ▼

The rules of origin self-assessment tool (ROSA)

Origin documentation and verification

Taxes

Import requirements ▼

Trade flow statistics

Regional trade helpdesks

How to read the results

Tariffs

latest update: 01 November 2025

Please note that for Moldova EU sanctions exist on some products. Those sanctions are integrated in the [DG TAXUD TARIC database](#). Further information can be found in the [EU Sanctions Map](#). Please note that only the Official Journal of the European Union is binding.

Origin/ Measure type

Tariff

ERGA OMNES

32.00 EUR / hl

Third country duty

EU law: R0948/09 ▼

Moldova, Republic of
0%

Tariff preference

Check if your product is originating and can benefit from this preferential rate with the [Rules of origin self-assessment tool \(ROSA\)](#)

EU law: D0492/14

Ілюстрація 3. Результати пошуку в «My Trade Assistant»

Для переходу між блоками інформації використовуйте меню в лівій стороні сторінки, виділене зеленим кольором на ілюстрації 3.

4.1.2. ROSA: самооцінка відповідності правилам походження

В Access2Markets вбудовано інструмент ROSA (Rules of Origin Self-Assessment tool) – інтерактивний інструмент для самостійної оцінки відповідності товару правилам походження.

ROSA працює як інтерактивна анкета, в якій ви відповідаєте на питання про ваш товар, матеріали та виробничі процеси. Інструмент аналізує отримані відповіді та повідомляє, чи потенційно ваш товар відповідає правилам походження.

Інструментом ROSA можна скористатися в результатах пошуку «My Trade Assistant» – у меню ліворуч – блок «Rules of origin» (виділено зеленим кольором на ілюстрації 3). Після натискання на кнопку «Click here to access ROSA», інструмент запропонує вам розпочати самооцінку та надасть загальну інформацію щодо правил походження, які застосовуються між країною експорту та країною імпорту.

Selection of the applicable rules of origin

Two sets of alternative rules of origin apply in the EU-Moldova Association Agreement:

1. The rules of origin of the Regional Convention on pan-Euro-Mediterranean preferential rules of origin (PEM Convention). The PEM Convention was agreed in 2011 in view of establishing common rules of origin and [cumulation](#) among 25 PEM Contracting Parties (see [The list of the PEM Contracting Parties](#)) and the EU to facilitate trade and integrate the supply chains within the zone. The PEM Convention will continue to apply up to the 1 January 2026.
2. The rules of origin of the revised PEM Convention
 - o These are simplified and modernised rules of origin compared to those included in the PEM Convention.
 - o The revised PEM Convention entered into force on 1 January 2025 (before that date, they applied transitionally on a bilateral basis).
 - o More background information on the revision process is available [here](#).

Please note that during the period when both Conventions are in effect:

- The proofs of origin issued in accordance with the revised PEM Convention have to specify that the products are of preferential origin according to 'REVISED RULES' (see section on proofs).
- The final products and materials considered originating by application of the 2012 PEM Convention can also be considered originating under the revised PEM Convention, provided that certain conditions are fulfilled.
- For more information, please see the [guidance on the transitional provisions](#) [D](#).

Exporters/suppliers have the choice to use either sets of rules of origin. To proceed with the self-assessment, you need to select one of the following set of rules:

The rules of origin of the PEM convention	☐
The rules of origin of the revised PEM Convention.	☐

Ілюстрація 4. ROSA: Інформація щодо правил набуття походження між обраними країнами

Оскільки станом на дату підготовки цього посібника між ЄС та Молдовою працює перехідний період (детально про нього – у розділі 1 цього Посібника) – система пропонує обрати редакцію Конвенції, на основі якої ви плануєте експортувати товар⁷³.

Після вибору редакції Конвенції⁷⁴, ROSA ставитиме вам запитання про ваш товар і виробництво.

⁷³ Вибір редакції Конвенції можливий лише протягом перехідного періоду, який завершується 1 січня 2026 р.

⁷⁴ Детальна інформація щодо розмежування редакцій Конвенції ПЄМ міститься в розділі 1 цього Посібника

Важливо розуміти, що запитання можуть відрізнятися – система адаптується: якщо ви відповіли, що використовуєте матеріали без походження, система запитає про специфічне правило переробки та перевищення мінімальних операцій (детально про ці поняття – у розділі 2 цього Посібника). Якщо ж ви не використовуєте у виробництві матеріалів без походження – цих питань не буде. Щоб було зрозуміліше, розберемо весь процес самооцінки на конкретному прикладі.

Молдовське підприємство виробляє вино⁷⁵ й планує експортувати його до Польщі на підставі оновленої Конвенції ПЄМ. У виробництві використовується виноград молдовського походження та цукор⁷⁶ без підтвердженого преференційного походження.

Крок 1. Обираємо застосовну редакцію Конвенції: оновлена Конвенція ПЄМ для нашого прикладу.

Exporters/suppliers have the choice to use either sets of rules of origin. To proceed with the self-assessment, you need to select one of the following set of rules:

The rules of origin of the PEM convention	☐
The rules of origin of the revised PEM Convention.	☒

Ілюстрація 5. ROSA: Вибір редакції Конвенції ПЄМ

Крок 2. Обираємо правило, яке застосовується до нашого товару: варіант 2 для нашого прикладу, оскільки у виробництві використовується цукор без походження.

Check if my product is originating in Moldova.

Please select the option that applies to your product:

My product is wholly obtained in Moldova. This concerns agricultural products, fish, minerals and waste and scrap, that have been obtained entirely by for example agriculture, fishing, and mining in Moldova and products made from such materials.	☐	Rule explained
My product is produced incorporating <u>non-originating materials</u> (such as imported parts and components, or materials of unknown origin). This concerns mainly manufactured or processed products.	☒	

Ілюстрація 6. ROSA: Вибір правила набуття походження

Крок 3. Перевіряємо відповідність специфічному правилу переробки (можна додатково скористатися кнопкою «Rule explained»): у нашому прикладі правило виконується, оскільки матеріал без походження класифікується в товарній позиції 1701, а отже, дозволений правилом.

Product-Specific Rules

As you have indicated that your product has been produced using non-originating materials, the product has to fulfil the following product specific rule to be considered originating in Moldova.

(!) Product specific rules are based on the Harmonised System, as amended on 1 January 2022 (HS 2022).

Please select a product-specific rule that your product fulfils:

Manufacture from materials of any <u>heading</u> , except that of the product, in which all the materials of <u>subheadings</u> 080610 , 200961 , 200969 used are wholly obtained	☒	Rule explained
None of the above apply to my product	☐	

Ілюстрація 7. ROSA: Перевірка виконання правила набуття походження

Крок 4. Перевіряємо, чи виробничі операції здійснено на території Молдови та чи перевищують вони мінімальні⁷⁷: у нашому прикладі на два питання надаємо відповідь «Так».

⁷⁵ Товарна позиція згідно з ГС: 2204

⁷⁶ Товарна позиція згідно з ГС: 1701

⁷⁷ Детально про «мінімальні операції» – в підрозділі 2.2 цього Посібника

Other applicable requirements

Finally, please confirm whether your product complies with the following requirements to know if it is originating in Moldova.

Does the production process (which confers originating status to your product) take place in the territory of Moldova (up to 10% value added outside of that territory is allowed if certain conditions are met)? See more details about this [territoriality principle](#).

☒ Yes ☐ No

Does the production in Moldova go beyond the 'minimal operations'? Such operations include simple packaging operations, simple assembly, ironing or pressing of textiles, painting or polishing operations. See more information including the complete list of [minimal operations](#).

☒ Yes ☐ No

Ілюстрація 8. ROSA: Перевірка виробничих операцій

Крок 5. Обираємо спосіб підтвердження походження, який плануємо використовувати: для нашого прикладу оберемо сертифікат EUR.1, оскільки він є найпоширенішим способом підтвердження походження й може застосовуватись для поставок, сума яких перевищує 6000 євро, без виконання додаткових вимог⁷⁸.

As an exporter located in Moldova, you have two options:

1. You can self-declare that the product originates in Moldova by making an origin declaration (find details and practical information about how to make this [self-declaration](#)). It can be made by:

any exporter provided that the total value of originating products in the consignment does not exceed € 6 000

☐

exporters that are [approved exporters](#) for originating products in a consignment of above € 6 000

☐

2. You can ask the competent public authorities in your country to issue a [movement certificate EUR.1](#).

☒

Ілюстрація 9. ROSA: Вибір способу підтвердження преференційного походження

Крок 6. Перевіряємо відповідність умовам транспортування товарів⁷⁹: у нашому прикладі товар транспортується безпосередньо між Молдовою та ЄС, тому надаємо відповідь «Так».

Please specify if you comply with the transport conditions.

Originating products transported from Moldova to the EU cannot be further processed in a third country.

☒ Yes ☐ No ☐ N.A.

However, some operations such as preserving products in good conditions, storage, splitting of consignments can be conducted in a third country if the products are kept under customs supervision. See more information about the [non-alteration rule](#). If you do not know how the product will be transported between Moldova and the EU, please click 'not applicable' (NA).

Ілюстрація 10. ROSA: Інформація щодо правил набуття походження між обраними країнами

Крок 7. Отримуємо зведену інформацію щодо можливості експортувати молдовське вино в Польщу із застосуванням преференційного режиму.

⁷⁸ Детально про види підтвердження походження та розмежування випадків їх застосування – в розділі 3 цього Посібника

⁷⁹ Стаття 14 Доповнення I до оновленої Конвенції ПЄМ встановлює вимогу «незмінності» товару під час транспортування. Це означає, що товар має залишатися таким самим, яким він був при експорті. Під час транзиту за межами зони ПЄМ товар не можна модифікувати, переробляти або змінювати будь-яким способом. Дозволяються лише операції, необхідні для збереження товару в належному стані (наприклад, охолодження, провітрювання) та додавання марок, етикеток або пломб для виконання вимог країни-імпортера – і лише під митним контролем у країні транзиту

Result of the self assessment

The origin of your product

You have answered that your product HS 22042109:

- complies with the the product specific rule:
 - Manufacture from materials of any heading, except that of the product, in which all the materials of subheadings 080610 , 200961 , 200969 used are wholly obtained
- fulfils [the principle of territoriality](#);
- complies with [the rules on minimal operations](#);

Based on those answers, your product is originating in Moldova.

Documentation on Origin

You need to document that your product is originating.

You have chosen to use a certificate to prove that your product is originating. You need to ask the competent public authorities in your country to issue an [movement certificate EUR.1](#).

Transport conditions

You comply with the transport conditions for originating products. Therefore, the importer of your product can claim the preferential tariff.

Ілюстрація 11. ROSA: Результати самооцінки виконання вимог набуття преференційного походження

4.2. Market Access Map⁸⁰ та Rules of Origin Facilitator⁸¹

Міжнародний торговельний центр (ІТС)⁸² розробив два взаємопов'язані інструменти для експортерів: Market Access Map – широкий аналітичний портал для дослідження умов доступу до міжнародних ринків та Rules of Origin Facilitator, який спеціалізується виключно на правилах походження.

Місією ІТС є підтримка малих та середніх підприємств у країнах, що розвиваються, у їхній інтеграції в міжнародну торгівлю, тому ці інструменти є безкоштовними та можуть бути корисними при дослідженні ринків як в ЄС, так і за його межами. У цьому розділі ми покажемо, як використовувати їх саме для роботи з правилами походження та як ці два інструменти пов'язані між собою.

4.2.1. Market Access Map (MacMap)⁸³

MacMap може бути корисним у випадку, якщо ви досліджуєте нові ринки експорту та хочете перевірити наявність УВТ та чи впливають такі угоди на зміну розміру ставки мита.

MacMap містить п'ять блоків інформації:

- (1) Access – визначає митні тарифи, торговельні захисні заходи (антидемпінгові, компенсаційні мита), а також імпорتنі та експортні вимоги.
- (2) Compare – дозволяє порівняти тарифи на один товар у різних країнах та визначити найвигідніші напрямки міжнародної торгівлі.
- (3) Analyse – дає можливість перевірити торговельні угоди обраної країни.
- (4) Download – дозволяє завантажувати дані про тарифи та нетарифні заходи після реєстрації на порталі.

⁸⁰ Market Access Map (MacMap), International Trade Centre: <https://www.macmap.org>

⁸¹ Rules of Origin Facilitator, International Trade Centre: <https://findrulesoforigin.org/en?culture=en>

⁸² [Міжнародний Торговельний Центр \(ІТС\)](#) є спільним агентством СОТ та ООН. ІТС допомагає малому і середньому бізнесу (МСБ) у країнах, що розвиваються, та в країнах із перехідною економікою стати більш конкурентоспроможними на світових ринках

⁸³ Market Access Map (MacMap), International Trade Centre: <https://www.macmap.org>

(5) Monitor Measures – містить зведену інформацію щодо запроваджених торговельних заходів, а також можливість пошуку таких заходів у розрізі країн.

У цьому підрозділі ми сконцентруємося лише на частині порталу, яка стосується преференційної торгівлі.

4.2.2. Як користуватися Market Access Map?⁸⁴

Для початку роботи в Market Access Map перейдіть на вебсайт⁸⁵. Для доступу до всіх функцій цього вебресурсу рекомендується пройти реєстрацію у вкладці «Account» – як показано на ілюстрації 12.

Ілюстрація 12. Головна сторінка Market Access Map

У разі, якщо ви не знаєте коду свого товару – скористайтесь кнопкою «Advanced product search», як показано на ілюстрації 12. Система допоможе вам визначити код на основі найменування товару англійською мовою (на ілюстрації 13 показано приклад визначення коду для хурми).

Ілюстрація 13. Market Access Map: визначення коду товару згідно з ГС

⁸⁴ Додатково, рекомендуємо ознайомитись із [короткими відео-інструкціями щодо роботи з MacMap](#), розробленими ІТС

⁸⁵ <https://www.macmap.org>

Для початку перевірки свого товару вам потрібно ввести код за Гармонізованою системою, вибрати країну експорту та країну імпорту.

Наприклад, якщо ви вирощуєте хурму в Грузії й плануєте експортувати її у Францію, вам потрібно ввести код або назву товару, країну експорту – Грузія, та країну імпорту – Франція. Через кілька секунд система покаже вам тарифи, наявність запроваджених заходів торговельного захисту та інші вимоги щодо імпорту.

Customs Tariffs

Import duty

8.80% 0%

MFN ⓘ Pref ⓘ

Learn more

Trade remedies

Trade remedies

No

Learn more

Regulatory Requirements

Total Measures

33

Learn more

Customs tariffs ⓘ

TARIFF YEAR
2025 (HS Rev.2022)

Tariff regime ⓘ	Applied Tariff ⓘ	AVE ⓘ	Note
MFN duties (Applied) ⓘ	8.80%	8.80%	
Preferential tariff for Georgia ⓘ	0%	0%	Trade agreement details ▲

Ілюстрація 14. Market Access Map: результати перевірки товару

Натиснувши на кнопку «Trade agreement details» (як показано на ілюстрації 14), ви отримаєте інформацію щодо УВТ, а також зможете завантажити розділ угоди, який врегульовує правила набуття походження.

Preferential tariff for Georgia ⓘ

0%

0%

Trade agreement details ▲

Agreement information

NAME
DCFTA, EU-Georgia

IN FORCE ⓘ
2014-09-01

TYPE
Free trade agreement

SCOPE
Bilateral, Country-Group

MEMBER STATES ⓘ
European Union, Georgia

Rules of origin

Chapter On Origin Procedures

Chapter On Rules Of Origin

Full Text Of Agreement

Product-Specific Rules Of Origin

WTO Notification

FIND OUT MORE

Certificate of origin

Certificate Of Origin

Ілюстрація 15. Market Access Map: деталі угоди про вільну торгівлю

Вкладка «Find out more», показана на ілюстрації 15, направить вас на інший вебпортал Міжнародного торговельного центру – Rules of origin Facilitator.

4.2.3 Rules of Origin Facilitator⁸⁷

Rules of Origin Facilitator – це ще один безкоштовний онлайн-інструмент, проте у порівнянні з попередніми, зосереджений виключно на правилах походження. Він надає всю релевантну інформацію щодо преференційної торгівлі між країнами:

- Наявність УВТ;
- Повну та преференційну ставки мита;
- Правило походження для конкретного товару;
- Документи, якими можна підтвердити походження;
- Посилання на текст УВТ.

4.2.4. Як користуватися Rules of Origin Facilitator?⁸⁸

Для початку роботи в Rules of Origin Facilitator перейдіть на вебсайт⁸⁹. На головній сторінці ви побачите інтерфейс із кількома полями для введення.

Ілюстрація 16. Головна сторінка Rules of origin Facilitator

Вам потрібно лише ввести код вашого товару за Гармонізованою системою (у разі, якщо ви не знаєте коду свого товару – введіть назву й система допоможе його визначити), вибрати країну експорту та країну імпорту.

Наприклад, якщо ви виробляєте сидр в Україні й плануєте експортувати його в Німеччину, вам потрібно ввести код або назву товару, країну експорту – Україна, та країну імпорту – Німеччину. Через кілька секунд система покаже вам наявність УВТ, ставки мита, а також правила набуття преференційного походження.

⁸⁷ Rules of Origin Facilitator, International Trade Centre: <https://findrulesoforigin.org/en?culture=en>

⁸⁸ Додатково, для роботи з порталом рекомендуємо ознайомитись із посібником користувача, розміщеним на веб-сайті ресурсу [у вкладці «Help](#), а також презентацією [«Rules of Origin Facilitator: Overview, use and future developments»](#), підготованою Mr. Dzmitry Kniahin (ITC)

⁸⁹ <https://findrulesoforigin.org/en?culture=en>

Ілюстрація 17. Rules of origin Facilitator: результати перевірки товару

У вкладці «Rule of Origin» (RoO) міститься специфічне правило походження для сидру: «Виробництво з матеріалів будь-якої товарної позиції, крім матеріалів самого товару, і в якому весь виноград або матеріали, отримані з винограду, є повністю отриманими».

Під інформацією про правило походження ви також знайдете вкладки (виділені на ілюстрації 17):

(а) Origin Provisions – містить інформацію щодо основних принципів набуття походження, таких як кумуляція, правило толерантності, повністю отримані товари тощо.

(б) Certificate provisions – містить інформацію щодо способів підтвердження походження та строку їхньої чинності.

(в) Documents – містить посилання на тексти УВТ та розділу щодо правил набуття походження.

На дату підготовки цього посібника вкладка «Does my product qualify?» перебуває на етапі розробки. У майбутньому в Rules of Origin Facilitator буде вбудований інструмент для самооцінки виконання правила походження (за аналогією, як ROSA вбудована в Access2Markets).

Прогорнувши нижче вкладок (а), (б) та (в), ви можете натиснути на кнопку «Find out more» та отримати детальну інформацію щодо правил походження для вашого товару. Додатково, при наведенні курсору на літеру (і), як показано на ілюстрації 18, можна ознайомитись із додатковими поясненнями.

Information

Rule of Origin (RoO)	Provisions Rule of Origin	Provisions Certificate of Origin
ORIGINAL TEXT Manufacture from materials of any heading, except that of the product, and in which all the grapes or materials derived from grapes used are wholly obtained CRITERION (ITC) <u>CTH + ECT + WO</u> INTRODUCTORY NOTES Read Introductory notes	CUMULATION Cross-Cumulation DE MINIMIS Included (10%) ROLL-UP Included DUTY DRAWBACK Prohibition OUTWARD PROCESSING Included ACCESSORIES, SPARE PARTS AND TOOLS Included WHOLLY OBTAINED Products Provided	Cumulation A provision which allows to consider goods obtained in as well as processing taking place in one FTA member country as originating in another. COMPETENT AUTHORITY Provided PERIOD OF VALIDITY 4 Months RETENTION PERIOD 3 Years REFUND OF EXCESS DUTIES

Ілюстрація 18. Rules of origin Facilitator: детальна довідка по товару

4.3. Підсумок

Цифрові інструменти, описані в цьому розділі, є швидше «дорожньою картою» для попередньої оцінки умов торгівлі, ніж остаточним підтвердженням можливості застосовувати преференції. Вони допомагають швидко зорієнтуватися в тарифах, правилах походження та вимогах до товарів, заощаджуючи час і зусилля на етапі планування експорту.

Access2Markets є корисним для планування торгівлі з ЄС або проведення перевірки виконання правила набуття походження через ROSA. При цьому, ROSA буде корисною й для торгівлі з іншими країнами, якщо з ними застосовуються ті самі правила походження, що й у торгівлі з ЄС (наприклад, Сполучене Королівство, Норвегія, Швейцарія тощо).

Для того, аби визначити, чи укладені УВТ з іншими країнами та які правила походження вони передбачають, використовуйте MacMap та Rules of Origin Facilitator.

Водночас, важливо пам'ятати, що висновки, отримані за допомогою цих інструментів, мають консультативний характер. Вони не замінюють офіційне підтвердження походження від митних органів та не гарантують автоматичного визнання преференцій при імпорті. Інформація в інструментах може бути застарілою або неповною, тому завжди звіряйте дані з офіційними текстами угод або консультуйтеся з митними органами.

КОРИСНІ РЕСУРСИ ТА ПОСИЛАННЯ

Для зручності ми зібрали перелік корисних онлайн-ресурсів, пов'язаних із УВТ та розміром мит на товари, а також посібники, які допомагають визначити як набути преференційне походження на товар.

ВЕБ-РЕСУРСИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ СТАВОК МИТА ТА УГОД ПРО ВІЛЬНУ ТОРГІВЛЮ

[Інтегрований митний тариф Молдови \(TARIM\)](#) – перевірка ставок мита в Молдові

[Module «HS Code»](#) – перевірка ставок мита в Грузії

[Інтегрований митний тариф України](#) – перевірка ставок мита в Україні

[Митний тариф ЄС \(TARIC\)](#) – перевірка ставок мита в ЄС

[WTO Regional Trade Agreement Database](#) - глобальна база даних СОТ про регіональні торговельні угоди

ПОСІБНИКИ ЩОДО ПРЕФЕРЕНЦІЙНОГО ПОХОДЖЕННЯ

[Guidance on the Preferential Rules of Origin](#) – посібник щодо основ преференційного походження, розроблений DG TAXUD

[User's Handbook to the rules of Preferential Origin used in the trade between the EU, other European countries and the countries participating to the Euro-Mediterranean Partnership](#) – посібник Єврокомісії щодо основ преференційного походження в зоні ПЄМ

[Guidance for the revised rules of the PEM Convention](#) – посібник Єврокомісії щодо особливостей оновленої Конвенції ПЄМ

[Guidance concerning the application of the Regional Convention on Pan-Euro-Mediterranean Rules of Origin as of 1 January 2025 to 31 December 2025](#) – посібник Єврокомісії щодо застосування перехідного періоду Конвенції ПЄМ

Implemented by:

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

EastTnT
Eastern Partnership for Trade and Transport

ПОСІБНИК

з набуття преференційного походження:
особливості для малого і середнього
бізнесу в Грузії, Молдові та Україні

